

Ruxandra ANTON

Destinația Ionesco

Tamara Constantinescu este una dintre actrițele lăsate în umbră, care interpretează mai mult roluri secundare. Nu mică mi-a fost curiozitatea, dar și mirarea să-i văd *one woman show*-ul **Cinci dimensiuni feminine**. Cele cinci monologuri feminine care alcătuiesc textul sunt ale personajelor ionesciene: Mary din *Cântăreța cheală*, Profesorul din *Lecția*, Roberta din *Jacques sau Supunerea*, Doamna și Bătrâna din *Ce formidabilă harababură!* Așa cum spune ea, ideea spectacolului i-a venit în tren, ascultând conversațiile călătorilor între Galați și Iași. Așa că toate poveștile au loc în tren, unul improvizat desigur, doar din șase scaune așezate față în față. Însă călătorii adevărați ai trenului sunt spectatorii. Un rol important într-un decor atât de minimalist l-au avut și luminile, iar cromatica și accentele lor au suplinit ceea ce nu era pe scenă, dar trebuia să ne imaginăm. Concepția spectacolului nu presupune un dialog între cele cinci personaje, ci decupaje separate ale fiecăruia. Însă trecerile de la o scenă la alta se fac prin pasaje poetice, înregistrate, din „Elegii pentru ființe mici”, rostite de actriță pe un fundal muzical, astfel încât există o cursivitate și o unitate a poveștilor. Vocea de copil a coloanei sonore și vocea celor cinci personaje, ca și mesajul diferit, intră într-un fel de balans, de oglindire inversă a absurdului vieții în lirismul și frumusețea ei. Este interesant cum această strategie de abordare a dramaturgiei lui Eugène Ionesco prin poeziile lui din tinerețe, aruncă o altă lumină asupra monologurilor dispartate: tot absurdul vieții se naște dintr-un mare gol al sufletului, dintr-o mare însingurare a lui. Toate personajele poartă același costum negru cu doi nasturi mari albi, ce sugerează clownul, la care se mai adaugă unul sau mai multe elemente care le diferențiază. În prima scenă, *Mary*, nu spune decât câteva fraze despre o după-amiază ciudată petrecută cu iubitul ei. Însă prin pantomimă ea reușește să redea cu umor disconfortul din compartiment, plictiseala și surescitarea, dar și penibilul frânturilor de conversații făcute din lipsă de altceva. Ea este și singurul personaj care revine pe parcursul spectacolului pentru a înveseli asistența cu straniile ei glume spuse pe un ton de bravadă, ca și cum le-ar fi rostit de undeva, de la o tribună. Foarte frumoasă și inventivă scena din *Lecția*, unde profesorul, devenit profesoara, în exemplificarea rostirii aceleiași fraze în diverse limbi, ca mișcare scenică, dar și ca tonalitate folosește caracteristici definitorii ale poporului respectiv, într-o manieră caricaturală. De altfel, cred că aceasta este și scena cu cele mai multe accente și metafore. Dinamismul și excentricitatea Robertei, infatuarea și indiferența ei față de lume sunt redată cu mult șarm și umor. Nici Bătrâna nu are mai puțin umor, însă umorul ei este construit mai mult pe gesturi și pe tonalitatea vocii. În momentul în care vorbește despre soțul ei mort, bătrâna își scoate basmaua de pe cap și redevine o femeie tânără. Pe tot parcursul rememorării metamorfoza ei se petrece cu repeziune: din femeie devine o fată, apoi un copil și un bebeluș. Puțin cam forțată această scenă, ținând cont de context, însă nu lipsită de sulețe plastică. În monologul Doamnei, folosindu-se de un vâl de mireasă, a ales pasajul în care vorbește despre căsătorie și o face într-o manieră potrivită: puțin acidă, puțin senzuală, puțin ironică, dar foarte aproape de personaj. Tot *Mary* este cea care are ultimul cuvânt de spus, după intervenția actriței care ne spune sarcastic și socratician: „Un singur lucru mi-a fost dat să știu: că nu știu”. *Mary* recită poezia *Focul* într-un tempo crescut, ca într-un țipăt de ajutor, sfâșiat de surzenia mulțimii, sfârmat în cuvinte fără de sens: „*kakatoes, kakatoes, kakatoes...*”. Prin toate cele cinci apariții Tamara Constantinescu reușește să dea acele dimensiuni care fac diferența între teatrul absurd și celelalte forme de teatru, folosind tragicul și comicul doar ca supape de exteriorizare a vacuumului creat de singurătate, de imposibilitatea comunicării, într-un joc straniu, sincer și pasional.

Teatrul Dramatic „Fani Tardini“ Galați – Cinci dimensiuni feminine după texte de Eugène Ionesco, un spectacol de Tamara Constantinescu. Mastru de sunet: Melu Panaitescu; maestru de lumini: Marian Tarazi. Data premierii: 17 decembrie 2009. Data reprezentăției: 22 februarie 2010.